Besluitvorming Regionale Energiestrategie Alblasserwaard (RES 1.0)

Aanleiding

Gemeenten Gorinchem en Molenlanden vormen met provincie Zuid-Holland en Waterschap Rivierenlanden de RES-regio Alblasserwaard. Ze werken hierin samen om te komen tot een vastgestelde Regionale Energiestrategie (RES).

De eerste fase in het proces is afgerond. Het resultaat is een door de raden en waterschap vastgestelde concept RES. Provinciale Staten hebben op 23 september jl. wensen en bedenkingen meegegeven voor de volgende fase, het opstellen van de RES 1.0

In deze notitie doen we, na een terugblik op de besluitvorming inzake de concept RES, aanbevelingen voor het proces richting besluitvorming door de raden van Gorinchem en Molenlanden.

Terugblik besluitvorming concept RES

Beide raden zijn vanaf het begin betrokken bij het tot stand komen van de concept RES en diverse raadsleden hebben een stakeholder-avond bijgewoond. Het projectteam heeft voor de raadsleden vier informerende bijeenkomsten georganiseerd. Portefeuillehouders van de beide gemeenten en het projectteam informeerden op deze wijze de raadsleden over de stand van zaken en beantwoordden de vragen. De laatste informerende avond, georganiseerd op verzoek van de raden, stond in het teken van innovatieve, alternatieve technieken voor wind- en zonne-energie. De bijeenkomsten werden breed gewaardeerd en raadsleden voelden zich hierdoor voldoende aangehaakt bij het proces.

Zowel de meningsvormende als de besluitvormende raadsvergaderingen zijn voor beide raden (en het waterschap) afzonderlijk van elkaar gehouden. De uitkomst van de beraadslagingen en de stemmingen waren uiteindelijk identiek: een ruime meerderheid stelde de concept RES vast.

Terugkijkend bleken – ondanks de diverse geplande vergadermomenten – tussentijds toch extra vergadermomenten nodig te zijn. Dit omdat beide gemeenten zelfstandig besluiten over een gezamenlijk in te dienen RES-voorstel. Het moment van de besluitvormende raad in Gorinchem werd bijvoorbeeld opgeschort tot het moment dat de raad van Molenlanden zou besluiten. Aanleiding hiervoor was een aangekondigd amendement van enkele Molenlandse fracties, gericht op verlaging van het bod in de concept RES. Het amendement werd uiteindelijk niet ingediend, maar maakte wel de wederzijdse afhankelijkheid in het besluitvormingsproces zichtbaar.

Dit leidde in beide raden tot een vraag naar een ‘plan B’: wat te doen als beide raden niet tot een gelijkluidend besluit komen? Het antwoord op deze vraag was op zich eenvoudig; terug naar de RES-partners en in gesprek gaan over een herzien voorstel. Praktisch gezien zou dat minder eenvoudig zijn geweest. Er lag een landelijk opgelegde deadline voor het indienen van het concept-RES bod terwijl alle in het voortraject betrokken partijen zouden moeten instemmen. Extra complicatie, naast de tijd die hiervoor zou ontbreken, was het feit dat het Algemeen Bestuur van het waterschap de concept RES al had vastgesteld.

Aanbevelingen voor besluitvorming RES 1.0

Van een vastgestelde concept RES zijn we nu de fase van een vast te stellen RES 1.0 ingegaan. Met inachtneming van het uitgangspunt dat de RES-systematiek uitgaat van gezamenlijke én gelijke besluitvorming doen we de volgende aanbevelingen.

1. Bouw meer tijd in voor meningsvorming en besluitvorming. De deadline voor het indienen van de definitieve RES 1.0 is 1 juli 2021. Om dit moment te 'halen' hanteert het RES-projectteam de planning om al in maart 2021 een RES richting de colleges te sturen voor verdere besluitvorming door raden, staten en AB van het waterschap.
2. Organiseer opnieuw gezamenlijke informerende raadsbijeenkomsten. Deze bijeenkomsten hebben hun meerwaarde duidelijk bewezen.
3. Organiseer ook voor meningsvorming en besluitvorming gezamenlijke sessies voor beide raden. Dit kan met inachtneming van de gemeentewet, ook in parallelle sessies waarbij alle raadsleden zicht hebben op elkaars standpunten. Deze optie biedt de meeste mogelijkheid voor goede afstemming en geeft de grootste kans op gelijke besluiten. Een dreigende impasse in de besluitvorming, zoals die bij de concept-RES leek op te treden kan hiermee voorkomen worden. Gezien de ontwikkelingen rondom Corona zullen dit waarschijnlijk digitale sessies worden.
4. Streef ernaar dat bijtijds in het proces politieke duiding plaatsvind op de RES. Zodat er inhoudelijk meer tijd is voor eventuele (ambtelijke) verduidelijking in de aanloop naar een besluitvormend debat.
5. De gezamenlijke besluitvorming zou eind april plaats moeten vinden.
6. We streven er naar om dit fysiek plaats te laten vinden echter de kans is aanwezig dat we dit digitaal moeten doen in verband met Corona.